

Ekerö kommun
Box 205
178 23 Ekerö

Ärendet

Tillsyn av individ- och familjeomsorgen i Ekerö.

Ärendet har initierats efter en anmälan och rör en ungdom som velat byta familjehem. Fokus för tillsynen har varit hur nämnden har följt vården och på vilket sätt nämnden har utrett förhållandena i och förutsättningarna för vården i familjehemmet.

Beslut

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) ställer följande krav på åtgärd.

Socialnämnden ska redogöra för hur nämnden fortsättningsvis kommer att utreda inkommande klagomål på nämndens verksamhet och de insatser som nämnden beviljar.

Redogörelsen ska ha inkommit till IVO senast den 3 augusti 2018.

Skälen för beslutet

IVO anser att nämnden brustit då den inte gjort en självständig bedömning av klagomålen som inkommit på familjehemmet utan överlåtit det åt en verksamhet som har till uppgift att till socialnämnden föreslå familjehem och jourhem till barn samt som lämnar stöd och handledning till sådana hem som tar emot barn. Enligt gällande bestämmelser är det nämnden som ska ta emot och utreda klagomål på verksamhetens kvalitet.

IVO bedömer att nämnden har följt upp den vård som ungdomen fått i jourhemmet som sedermera blev familjehem

Nämndens hantering av klagomålen

IVO bedömer att nämnden brustit då den inte gjort en självständig bedömning av klagomålen som inkommit på familjehemmet. Klagomålen har utretts av en person som inte är knuten till nämnden utan till ett företag som har till uppgift att till socialnämnden föreslå familjehem och jourhem till barn samt som lämnar stöd och handledning till sådana hem som tar emot barn. Enligt gällande bestämmelser är det nämnden som ska ta emot och utreda klagomål på

verksamhetens kvalitet. Nämnden kan inte överlåta åt någon annan att utreda klagomål på insatser som nämnden har beviljat.

Nämnden anför att ungdomen varit placerad i ett jourhem (som sedan blev familjehem) genom företaget Sociallux AB. En familjehems-konsulent på företaget har utrett de angivna missförhållandena i familjehemmet och sedan diskuterat det som framkommit med socialtjänsten. Nämndens sammantagna bedömning, dels genom familjehemskonsulentens utredning om missförhållanden och genom socialtjänstens egen uppfattning och iakttagelser av familjehemmet i möten och vid besök, var att ungdomen fick det stöd hen behövde och att det inte förelåg några missförhållanden i familjehemmet.

I 2 kap. 4 § SoL står bland annat att kommunens uppgifter inom socialtjänsten fullgörs av den eller de nämnder som kommunfullmäktige bestämmer. Vad som i socialtjänstlagen eller annan författning sägs om socialnämnd gäller i förekommande fall den eller de nämnder som utses att fullgöra kommunens uppgifter inom socialtjänsten.

Enligt 3 kap. 3 a § SoL, ska socialnämnden se till att det finns rutiner för att förebygga, upptäcka och åtgärda risker och missförhållanden inom socialtjänstens verksamhet rörande barn och ungdom.

Av 5 kap 3 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete framgår att vårdgivaren eller den som bedriver socialtjänst eller verksamhet enligt LSS ska ta emot och utreda klagomål och synpunkter på verksamhetens kvalitet.

Av dokumentationen ska det enligt 5 kap 23 § Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2014:5) om dokumentation i verksamhet som bedrivs med stöd av SoL, LVU, LVM och LSS också framgå om den enskilde har fört fram några klagomål till nämnden på handläggningen av ett ärende eller på genomförandet av en insats och i så fall vilka åtgärder som har vidtagits av nämnden

Vidare framgår det av 2 kap. 2 § första stycket Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2012:11) om socialnämndens ansvar för barn och unga i familjehem, jourhem eller hem för vård eller boende, att socialnämnden ska inom ramen för det systematiska kvalitetsarbetet, fastställa rutiner för hur vården av barn och unga i familjehem eller hem för vård eller boende ska planeras och följas så att missförhållanden i hemmet som kan påverka barnet eller den unge ska uppmärksammas och åtgärdas i ett tidigt skede.

Nämnden har följt upp vården

IVO bedömer att nämnden har följt upp den vård som ungdomen fått i jourhemmet som sedermera blev familjehem. Det framgår inte om jourhemmet är utrett och/eller godkänt av socialnämnden, men däremot att nämnden har utrett förutsättningarna för en placering och vård i

familjehem. IVO vill därför uppmärksamma nämnden på att jourhem ska vara utredda av socialnämnd och godkända av placerande nämnd.

Av nämndens yttrande framgår att jourhemmet bedömdes som lämpligt att vara familjehem för ungdomen. Socialtjänsten har sedan i mars 2017 då ungdomen placerades i jourhem och sedan i familjehem, följt vården genom regelbundna möten och löpande samtal i hemmet och på socialkontoret med ungdom, god man, familjehemmet och familjehemskonsulent. Ansvarig socialsekreterare har träffat ungdomen i familjehemmet och på socialkontoret tillsammans med god man eller familjehemskonsulent ett flertal gånger under utredningens gång.

Av 6 kap 6 § tredje stycket socialtjänstlagen (2001:453), SoL, framgår att socialnämnden inte får placera ett barn i ett sådant enskilt hem som vid upprepade tillfällen tar emot barn för vård och fostran (jourhem) om inte förhållandena i det enskilda hemmet och förutsättningarna för vård är utredda av socialnämnden.

Av 4 kap 1 § första stycket Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2012:11) om socialnämndens ansvar för barn och unga i familjehem, jourhem eller hem för vård eller boende, framgår att det vid socialnämndens utredning av huruvida ett hem är lämpligt som familjehem ska en bedömning göras av hemmets allmänna förutsättningar för att erbjuda barn och unga vård som är trygg, säker, ändamålsenlig och präglad av kontinuitet.

Övrigt

Brister i bemötande är svåra att bedöma i den typ av ärenden som IVO granskar, bland annat då det handlar om subjektiva upplevelser. Ett gott samarbete och ett respektfullt bemötande kräver en insats från samtliga berörda där socialtjänsten har ett särskilt ansvar för att en god relation ska etableras.

Underlag

- Anmälan till IVO
- Yttrande från nämnden
- Beslut
- Förhandsbedömning av inkommen anmälan

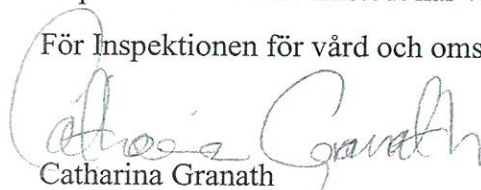
Ytterligare information

En anmälan har inkommit till IVO från god man. Denne har framfört klagomål på hur nämnden har hanterat synpunkter som dennes huvudman framfört gällande det familjehem som ungdomen bott i samt på bemötande.

Beslut i detta ärende har fattats av inspektören Catharina Granath. I den slutliga handläggningen har inspektören Annika Westerbom deltagit. Inspektören Jeanette Ekstedt har varit föredragande.

För Inspektionen för vård och omsorg

Catharina Granath

Jeanette Ekstedt

Kopia till: God man